

Una lectura ràpida de l'Estatut de Catalunya, un nou marc jurídic per als catalans

Se'ns fa difícil de parlar d'un Estatut que encara està en procés, ara sobre les taules decisòries dels polítics a Madrid i ben aviat, dintre de quatre dies, a les nostres taules electorals per al referèndum. Però això no ens impedeix de parlar, no de la lletra de l'Estatut, que encara no està tancada, però sí del marc que ens dona i ens possibilita aquesta conjunció històrica, única, que ens ha permès de refer el nostre màxim text legal.

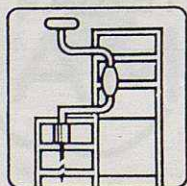
En primer lloc hem de dir que ens trobarem amb un text més llarg del que és habitual, més llarg –per exemple– que l'anterior Estatut. Això és degut a l'experiència que hem acumulat en veure que els textos massa genèrics, després, es presten a tota mena d'interpretacions. Resumint molt, podríem dir que en aquest Estatut hi va inclòs la lletra general, els grans títols, però també les petites interpretacions. Això el fa un xic insòlit, però també hem de reconèixer que Catalunya, dins del context actual europeu, és també una excepció, atès que, malgrat haver desaparegut del mapa (després del 1714-1716) pel que fa a la seva capacitat de govern propi, sí que ha mantingut, excepcionalment, la seva pròpia identitat. Una cosa que sembla que només es manté en aquelles nacions europees que han esdevingut estats i, singularment, a Catalunya. Aquest punt és el que ha portat el fort desig que en el text hi aparegui, ben explícit, que Catalunya és una nació. El debat polític d'aquest punt ha estat molt intens, sobretot si pensem que hem de lluitar amb un fort centralisme espanyol, contra unes concepcions estatalistes molt fortes i que, a més, es refugien en un marcat nacionalisme espanyolista que no permet que hi convisqui cap altre nacionalitat al costat. Ja heu vist que, per a alguns, acceptar aquest punt, representa la desintegració d'Espanya. És per això que l'expressió "nació" ha abandonat el text estatutari, la part legal, i tan sols quedarà contemplada en la seva redacció introductòria i com un pur sentiment.

Un altre punt que s'ha destacat molt en el debat polític i que és un dels eixos fonamentals de

l'Estatut és el finançament. En aquest punt Catalunya no vol ser tractada com una comunitat autònoma més, ni dins del que és el paquet conjunt de les autonomies, o d'allò que ja hem anomenat "el cafè per a tots". Atès que Catalunya és una singularitat nacional i política, convé que també sigui tractada com a tal pel que fa al seu finançament i per tant, deixarà de seure a la taula del conjunt de les autonomies i passarà a ser tractada des d'una bilateralitat institucional única. El debat d'aquest punt, fonamentat en la balança fiscal, segons la qual Catalunya aporta a l'Estat central molt més del que rep i alhora també perd posicions estratègiques en la distribució de la renda per persona, ens ha comportat que se'ns acusi de voler ser insolidaris. Una cosa absolutament falsa, perquè no es tracta tant de deixar de col·laborar amb la resta d'Espanya, una cosa que tenim la voluntat que segueixi existint, sinó de col·laborar-hi amb mesures de control que no ens facin perdre posicions en la distribució de les rendes. Per assolir això l'Estatut proposa la creació d'un Agència Tributària compartida per les dues administracions. Per tant, en aquest punt avançarem, i molt. Si abans l'Estat ho recollia tot i ens retornava el que volia, deixant-nos només un marge per cobrar un 30 per cent d'alguns impostos, ara la Generalitat ho recollirà pràcticament tot o fins a un 50 per cent (depèn encara dels acords finals), pagant a l'Estat segons els serveis rebuts d'aquest i estalviant-se així les sempre tant temudes retallades pressupostàries. Ara es farà conjuntament i vigilat per les dues administracions.

Al costat d'aquesta bilateralitat negociadora i econòmica, i al costat del sentiment nacional; l'Estatut també tracta de la llengua, accentuant –ara més que mai– el dret i el deure que té tothom de conèixer el català; de la possibilitat de cooperació amb les altres comunitats autònomes que tenen en comú amb nosaltres la mateixa llengua (entenguí's Balears i València); de la manera pròpia com s'entén entre nosaltres la ciutadania i les relacions ciutadanes, segons les quals a cada dret hi corres-

Continua a la pàgina següent →

F U S T E R I A

Lluís Girbau

C/. La Serra, s/n.
Telèfon 93 844 67 15
SANTA EULÀLIA DE RONÇANA